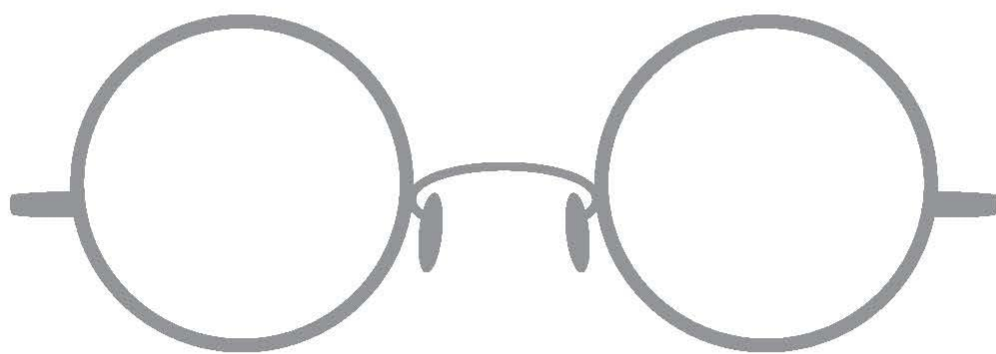

PETRE SĂLCUDEANU

Bunicul, Thailanda și?

PETRE SĂLCUDEANU s-a născut la 8 septembrie 1930, în localitatea Gligorești, județul Cluj. A absolvit Facultatea de Critică și Literatură din Moscova și Facultatea de Filosofie din București. Scriitor, scenarist, membru fondator al Uniunii Scriitorilor din România, fost director general al Studioului cinematografic București, fost președinte al CNC, Sălcudeanu s-a implicat și în viață politică, fiind deputat în legislatura 1992-1996 și ministru al Culturii în 1993.

A fost unul dintre cei mai populari scriitori români de cărți polițiste, fiind autorul a 25 de romane. A creat personajul de ficțiune Bunicul, eroul principal al unei serii de romane polițiste.

În 1971, împreună cu Titus Popovici scrie scenariul filmului *Cu mâinile curate* – aflat în topul celor mai vizionate filme românești – care va fi publicat, câțiva ani mai târziu, în cartea *Ucenicie printre gloanțe*.

A mai semnat scenariile filmelor *Răscoala* (1965), *Cu mâinile curate* (1972), *Ultimul cartuș* (1973), *Toamna bobocilor* (1975), *Bunicul și doi delincvenți minori* (1976), *Iarna bobocilor* (1977), *Împușcături sub clar de lună* (1977), *La răscrucea marilor furtuni* (1980), *O lacrimă de fată* (1980), *Munți în flăcări* (1980), *Bunicul și o biată cinste* (1984), *Primăvara bobocilor* (1987), *Privește înainte cu mânie* (1993), *Dulcea saună a morții* (2003).

În 1980 a fost distins cu premiul Uniunii Scriitorilor pentru romanul *Biblioteca din Alexandria*. Printre cărțile sale de succes se numără și *Prea cald pentru luna mai* (1967), *Cina cea de taină* (1984), *Judecata de Apoi* (1987), *Ochiul și marea* (1989).

A murit pe 1 noiembrie 2005.

I

Reprezentantul firmei Atlantic Tour opri Mercedesul în fața intrării. Coborî de la volan și, cu mișcări încete, calculate, scoase cele două valize din portbagaj. Bunicul și Panaitescu coborâră cu gețile de voiaj, de aceeași culoare și de aceeași mărime, atârinate pe câte un umăr. O pocnitură din degete și un hamal tânăr, îmbrăcat în salopetă albastră, cu însemnele companiei TAROM înscrise pe spate, își făcu apariția cu un cărucior.

— Biletele și pașapoartele, spuse tânărul înmânând documentele omului înalt, cu părul grizonant, cu o distincție aparte în mișcări.

— Mulțumesc, răspunse Bunicul, și îi strânse mâna slabă, dar cu oase puternice.

Avu impresia că reprezentantul firmei de turism îi zâmbește ironic. Era înalt, slab, cu ochelari dreptunghiulari. „Îi poartă mai mult de formă“, își zise detectivul. Mimă încă un salut, cu două degete duse la frunte, și intră în sala de așteptare. Ușile se deschiseră și se închiseră în urma lor. Dar chiar și după ce se așeză pe unul dintre scaunele libere din hol, tânărul îmbrăcat în geacă de piele se mai afla în fața mașinii cercetându-i discret. Parcă s-ar fi temut că n-au să plece.

Panaitescu se căută în buzunare. Țigările nu se lăsau găsite. Mâinile fostului plutonier-adjutant tremurau

și, la vederea lor, Bunicul zâmbi. Un claxon venit de afară le dădu de înțeles că însoțitorul, urcat la volan, demarase.

— Bunicule, sunt emoționat, spuse Panaitescu.

— Se vede de la Intercontinental.

— Ce dracu' căutăm noi, maestre, taman în Thailanda? Nu era mai bine la mine în curte? Vin la rece, fripturică la cald...

Descărcarea nervoasă dispăruse. Mâinile dolofane încetară să tremure și pachetul de Carpați se lăsă descoperit.

— Să-ți dau jumătate? întrebă Panaitescu pe punctul de a rupe țigara în două.

— Ne vede lumea.

Bunicul dădu la iveală, la rându-i, din buzunarul genții, un pachet de Kent. Panaitescu se uită la el cu ochii holbați.

— Ne-am dat dracului. Câți bani ne-au dat? Că dacă îți permiți să cumperi din astea lungi, e clar că ne-am procopsit.

— Două sutare.

— În lei? se sperie subalternul.

— În dolari.

— Păi, ce facem cu două sutare, două săptămâni sau cât dracu' va trebui să stăm?

— Nu uita, dragul meu coleg, că în biroul tău din garaj, unde ne-am făcut societatea privată de detectivi, n-a mai călcat urmă de client de trei luni.

— Pentru că nimeni n-are interesul să prindă borfași. Să nu-mi spui mie că Fane a trecut frontiera cum trec eu Dâmbovița, ca să nu mai zic de...

— Mai bine nu mai zi.

— Totdeauna îmi bagi pumnul în gură.

— Dragul meu, spuse Bunicul cu o voce blândă, plecăm într-o țară pe care n-am mai văzut-o niciodată. Plecăm la rugămintea lui Alexiu. Ne facem și treaba și ne și odihnim.

— Se poate odihni omul cu dumneata? Asta să i-o spui lui mută. Nici măcar n-ai catadicsit să-mi spui despre ce e vorba, ce naiba avem de făcut. M-am uitat pe globul ăla pământesc, cât pumnul, rămas în garaj de când eram copil. Distanța n-ar părea așa de mare. Între București și țara aia, un băț de chibrit.

— Un chibrit de douăsprezece mii de kilometri.

— Nu se poate!

— Ba se poate, dragul meu. Zburăm treisprezece ore cu o escală de patruzeci și cinci de minute, undeva prin Emirate.

Panaiteescu se ridică de pe scaun și, uitând că avea în mână țigara aprinsă oferită de Bunic, o aruncă în scumiera umplută cu nisip, de la dreapta lui, și își aprinse un Carpați.

— Douăsprezece mii. Mâinile îi tremurau din nou. Ca să găsim o fâșneată? Plină de bani și dornică de aventuri. Căutăm acul în carul cu fân.

— Îl căutăm într-una din cele mai dăruite țări ale lumii. Ți-am spus să nu te îmbraci atât de gros, îl apostrofă Bunicul abia acum, cercetând îmbrăcămintea prietenului său.

Cizmele din piele, ascunse sub pantalonii matlași, scurta groasă, umplută cu puf de pinguin, îl făceau pe Panaiteescu pe cât de înalt, tot pe atât de lat.

— Cam grosuț. Nu-i nimic, în avion te schimbi.

— Cum să mă schimb în avion?

— Simplu. Te duci la WC, dai astea de pe tine jos, îți pui șortul și o cămașă cu mânecă scurtă.

— Dar ai zis că acolo e iarnă!

— Vom fi în miezul ei.

— Atunci?

— Iarna de la ei nu e ca iarna de la noi. Apropo, costum de baie ți-ai luat? Ți l-am trecut pe listă, doar.

Panaitescu înfipse partea arzândă a țigării în nisip. O răsuci mult, de parcă ar fi vrut s-o înșurubeze.

Lumea se strângea în fața ghișeului deasupra căruia se anunțau cursa și ora decolării Airbusului spre Bangkok. Bunicul privi ceasul. Aveau de așteptat până la plecare mai bine de o oră. Cu siguranță, tânărul reprezentant al Atlantic Tour își făcea meticolos datoria. Respectase în totul înscrisurile de pe bilet.

— Colega, s-ar putea să dăm peste lucruri al dracului de interesante.

— Dar de ce la asemenea distanță? La noi colcăie de pungăși, de criminali, de traficanți de valută, de violatori și... Iar noi mergem în Thailanda. Măcar știi exact pentru ce mergem?

— Încă nu știu.

— Atunci, nu mai mergem.

Bunicul simți că-l mănâncă șira spinării, semn al unui început timid de enervare.

— Te-am întrebat de câteva ori dacă dacă vrei să mă însoțești. Răspunsul a fost da. Numai un bilet de avion, dus-întors, costă aproape o mie șase sute de dolari. Evident, cu anumite servicii puse la dispoziție de firma prin care călătorim. Dacă a ales-o Alexiu, a știut el ce alege. Compară Buickul tău cu Mercedesul ăsta care ne-a adus! Și, pe urmă, cum

era să te las singur? Ce făceai? Din pensia ta nu-ți ajungea nici măcar să-ți cumperi două kilograme de carne.

— Nu eu m-am dat peste cap în '89 de bucurie că s-a schimbat regimul. În celălalt aveam o slujbă, bună, rea, dar o aveam, un salariu pe măsura muncii și, în schimb, o siguranță pe care azi nu ți-o mai oferă nimeni. Polițiștii sunt uciși pe capete, sunt hăcuiți cu săbii ninja, împușcați... Mă rog, democrația pe care atât de mult ai dorit-o dumneata. Eu, sunt dator să-ți mărturisesc, am rămas un nostalgic.

— Când ți s-ar fi oferit ocazia înainte să rezolvi un caz ca ăsta, Panaitescule? Hai să fim realiști. Cine îți dădea bani să te duci până în Thailanda? Ciuciu.

Discutau cu voce tare. Câteva capete de la ghișee erau întoarse spre ei.

— N-ai decăt, maestre, să-ți recitești cărțile. Doar nu eu le-am scris. Ce cazuri admirabile am rezolvat. De câte ori nu ne-am pus viața în pericol? Dar ne-am pus-o la noi acasă. Muream? Ne-ar fi îngropat la doi pași, în Ghencea Militar. Dacă murim pe-acolo?

— Acolo, oamenii sunt incinerati. Sigur, depinde de religie. Dar să zicem că unul din noi va pieri și acela voi fi eu. Îți las cu limbă de moarte să fiu ars.

— Și cenușa să ți-o împrăștii pe locul unde te-a părăsit Simona și te-a lăsat singur până la adânci bătrâneți.

Bunicul tresări. Cu mici adăugiri, subalternul și prietenul său de-o viață îi intuiise gândurile.

— Îmi cer scuze, maestre.

— De ce să-ți ceri? Mi-ai ghicit dorința, atâta tot.

— Eu sunt creștin. Din pământ am ieșit, în pământ vreau să mă întorc, dar nu în pământul lor. Să fie clar.

Eu vreau să fiu îngropat acasă la mine, la țară, lângă ai mei.

— Dragul meu, transportul cadavrului până acasă ar costa prea mult. Eu zic să ne concentrăm asupra vieții. Să mai scoatem din ea tot ce putem scoate. Vorba evreului. De ce să murim noi? Să moară alții.

2

— Ce aveți de declarat?

— Ce se vede, spuse Bunicul arătând spre cele două valize, gemene și ele, cumpărate în mare grabă de vreun subaltern al lui Alexiu.

— Mergeți cu un bagaj de parcă ați călători la Mizil! Nu-i nimic, la întoarcere veți avea de zece ori mai mult. E clar că vă duceți la cumpărături. Valută?

— Două verzișoare, glumi Bunicul.

— În regulă. Dar parcă pe dumneata te-aș cunoaște de undeva?

Nu erau prea mulți călători. Majoritatea turiștilor sau oamenilor de afaceri erau răspândiți pe la celelalte mese. Vameșului îi ardea de glumă.

— De la Giurgiu. Înainte de '89, lucrai acolo. Văd că te-au avansat.

— În sens invers. Acolo n-aveai treabă. Drum bun și nu uitați că la shopul din Bahrain țigările sunt cele mai ieftine. Și pe dumnealui îl cunosc. Are o mașină de la începutul secolului.

— Dar ce mașină! adăugă Panaitescu, și, pe moment, vru să-l înjure pe vameș de mamă.

— Când o să mă întorc, o să-ți spun care ar fi fost cea mai bună vamă pentru dumneata. Sau i-o spun lui Eugeniu Goga.

Vameșul luă poziție de drepti.

— Pur și simplu, am vrut să glumesc.

— Iar eu, pur și simplu, am glumit, se relaxă Bunicul, și trecu primul spre controlul pașapoartelor.

— Ai văzut cum ne-a luat la mișto? Ar fi trebuit să-i spui că ești colonel.

— De ce? Ca să-mi răspundă că el e colonel plin?

— Uite asta nu mi-a trecut prin cap.

Căpitanul zâmbi larg când întoarse prima filă a pașaportului.

— În documentare, în misiune sau la odihnă? Eu vă urez drum bun, oricum.

— La odihnă, în Phuket.

Panaiteescu se holbă. Însemna că superiorul și tovarășul lui de afaceri știa cu mult mai multe decât îi spusese până atunci. Sau poate rostise un nume la întâmplare.

— Ce vă mai face Buickul, domnule Panaiteescu? Anul trecut, la concursul de mașini-relicvă, mi se pare că ați ocupat locul doi. A concurat și socrul meu pe o Lancia de dinainte de război.

— Care război?

— Al Doilea, se înțelege.

— Broasca mea este născută în anul de grație 1902.

— Călătorie plăcută...

Trecuți de punctul de control al pașapoartelor, cei doi prieteni rămaseră o clipă debusolați. Bunicul nu mai plecase în străinătate de mult. Aeroportul se schimbase. În bine. Prin ferestrele largi se vedeau în dreapta avioanele așezate în linie, în timp ce de pe pista nr. 1 un Tupolev se întorcea, în uruitul motoarelor, spre prima poartă de intrare a țării.

— Pofțiți, auzi Bunicul o voce gingașă tocmai îi momentul când ochise lângă fereastră două scaune libere.

Călătoriți la clasa întâi; sala dumneavoastră de așteptare este la stânga. Puteți servi o răcoritoare, vă puteți relaxa, stăruți aceeași voce plină de curtoazie.

Femeia, îmbrăcată în același costum albastru al companiei aeriene cu care călătoreau, trecu prima prin ușile automate și Bunicul o urmă într-o încăpere luxoasă, cu un mic bar în stânga, iar în dreapta câteva mese în jurul cărora tronau patru fotolii ofertante.

— Ne-am dat dracului, clasa întâi, se miră Panaitescu, și-l fixă din nou pe Bunic, de data asta și mai contrariat. Puteai să-mi spui că suntem granguri. Mă îmbrăcam altfel.

— Ți-am spus să te îmbraci altfel. Uite la bărbatul ăla și, mai ales, la copil.

În fața ferestrei se opriseră doi tineri, unul purtând într-un ham un copil de cel mult doi ani. Erau îmbrăcați de vară. Tânărul tată le făcu semn cu mâna, prietenos, apoi ridiculiză câțiva pași de dans cu nonșalanța cu care ar fi sărit un cangur, impasibil la ce simte odrasla în punga ei maternă.

— Cred că e beat, șopti Panaitescu.

— Eu ți-am spus să te uiți la îmbrăcămintea lor. E clar că se duc să-și petreacă sărbătorile de iarnă pe cine știe ce insulă din Marea Chinei de Sud.

Li se servi câte o cutie de cola, deși Panaitescu, atunci când superiorul său făcuse comanda, trăsese cu ochiul spre o sticlă de whisky de câteva kilograme, ornamental așezată pe un raft al barului. Panaitescu se uită cum deschide colonelul cutia de tablă și-l imită cu succes. Avea oroare de răcoritoarele „capitaliste“, apărute în toate variantele și culorile, în miile de chioșcuri bucureștene ce întruchipau, după Revoluție,

fața nouă a comerțului românesc. O fată, cu zâmbet de înger pictat pe sticlă, le oferi și o farfurioară cu alune.

— Meștere, comentă sec și nervos Panaitescu, poți să-mi spui și mie ceea ce ai aflat dumneata în plus și n-ai binevoit prin gura dumatăle să aflu și eu?

Bunicul reținu că prietenul său, cum proceda de obicei la nervi, nu folosise apelativul de maestre, ci pe acela de meșter.

— Deocamdată, dragul meu prieten și coleg, îți pot destăinui doar atât: Alexiu m-a chemat, cum prea bine știi, la el. Mi-a dat un plic, după ce am consimțit să plec și mi-a cerut să nu-l deschid decât atunci când mă voi afla la zece mii de metri altitudine. Ce conține plicul, aflat în buzunarul interior de la haină, habar n-am. Ți-am mărturisit, și repet, când ți-am luat acceptul acestei misiuni, pentru că este vorba de o misiune, că în urmă cu trei ani o fată a plecat singură, fără știrea părinților, într-o țară asiatică. De atunci n-a mai dat niciun semn de viață. Mă vei întreba, și pe bună dreptate, atunci de ce în Thailanda, doar țări asiatice sunt cu zecile. Simplu. Din spusele lui Alexiu, mama fetei ar fi, sau ar avea în ea, ceva sânge thailandez.

— Maestre, reveni Panaitescu la sentimente mai bune, eu cred că Alexiu te-a tras pe sfoară. El știe cu mult mai multe decât ți-a spus.

— Nu cred că m-a tras pe sfoară. Cu toate că și eu, la rându-mi, sunt încredințat că nu mi-a furnizat toate datele pe care le știe. De exemplu, eu habar n-am cine sunt părinții fetei. Am întrebat și mi s-a răspuns că la acest capitol se cere o discreție totală. Bănuiesc, doar, că acest caz a mai fost încredințat cuiva, dar investigația, la vremea respectivă, n-a dus la niciun rezultat.

Atunci am fost aleși noi. Zic noi, și nu eu, deoarece Alexiu a insistat să te conving să mă însoțești.

Plutonierul se foi în scaun. Pantalonii de nailon fâșâiră sub greutatea care se freca de ei.

— Puteai să-mi spui amănuntul ăsta, adăugă cu o voce și mai blândă Panaitescu. Pentru că, dacă m-ai fi gratulat cu acest detaliu, ce mă onorează, sunt dator să mărturisesc, mi-aș fi permis, ca partener, să-ți mai pun câteva întrebări. Cu toate că s-ar fi convenit să i le pun direct lui Alexiu, dacă m-ar fi invitat, așa cum cred că era firesc. Anume ce hram purta fata în viața civilă, câți ani avea, de ce a plecat fără să-și anunțe părinții, de unde avea resursele financiare, doar singur ai spus câte verzișoare costă numai biletele de avion? Mai mult, mi-aș fi permis, ca ajutor de detectiv particular ce sunt, și cu vechi state în același domeniu, dar ca gradat al vechiului regim – Doamne ce fraze lungi fac –, să întreb cum a obținut pașaportul, viza etc?

Bunicul își frecă bărbia și sorbi prin paiul din plastic ultimele picături de cola.

— Singur ai spus că Spoitoru a trecut granița cum trece vântul peste Dâmbovița.

— Nici nu mă mir că PDSR-ul a pierdut alegerile. Cu un asemenea ministru de interne...

— E partidul tău iubit, nu eu l-am numit...

— Să vedem ce-or să facă țărăniștii dumitale.

— Nu-s ai mei. Că-i simpatizez, e cu totul altceva. Eu nu fac politică, deși, în actuala situație, ca simplu civil, aș avea dreptul să-mi manifest sentimentele politice. N-o fac. Politica învrăjbește, se vede după felul cum ai pronunțat cuvântul „țărănist“.

— Bine, nu facem politică. Dar meseria trebuie să ne-o facem. Altădată, asemenea întrebări le-ai fi pus dumneata. Pe vremuri, nu te deplasai într-o anchetă dintr-un cartier în altul până nu dețineai toate datele de care aveai nevoie. Acum? Știi ce, Bunicule, eu, cu flerul meu arhicunoscut, vreau să-ți spun că intuiesc – vezi ce cuvânt prețios folosesc – că ai și mata niscăi interese personale. Pentru asta am plecat la drum cu date atât de superficiale. Ce te-ai gândit? Cu ce bani voi mai vedea eu țara aia unde mergem? De ce să pierd ocazia? Reușim, reușim; nu reușim, nu reușim. Vezi, atitudinea asta, cum îți place să zici, *jemanfișistă*, mă pune pe gânduri și mă face mai responsabil. Că unul dintre noi trebuie să fie mai responsabil, adică mai șef, nu? Până azi, toată viața, șef ai fost dumneata. Dar după felul cum ai tratat acest caz...

— Colega, drumul spre ieșirea din aeroport este tot atât de lung ca de la intrare până aici. N-am de unde să știu ce ne așteaptă și nici date care să-mi dea dreptul, ca încă de la plecare, să-ți spun ce s-a întâmplat cu fata. Mai trăiește sau nu. Se droghează sau nu se droghează, a fost asasinată sau a vrut să dispară pur și simplu. Și eu sunt nemulțumit de micimea și neimportantă datelor pe care le dețin, dar ca să mă faci superficial... Da, recunosc, spiritul de aventură și dorința de a da ochiului și alte spații geografice m-au influențat, dar nu într-atât încât să-ți permiți... Crezi că Alexiu are vreun interes să mă bage în groapa cu lei?

— Și dacă are? Bunicule, Poliția de azi nu mai e cea de ieri. E coruptă și ea, dacă nu până în măduva oaselor mari, precis cele mici sunt pline de această democrație